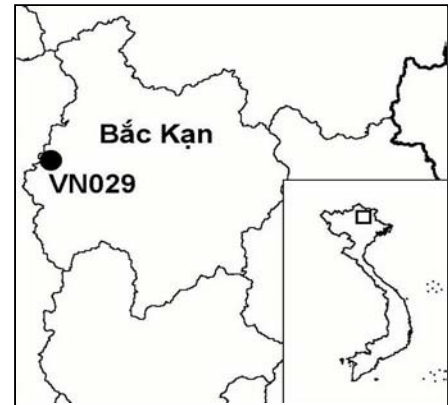

BẢN THỊ - XUÂN LẠC

Tiêu chí: A1, A2, A3 & A4i

Tỉnh: Bắc Kạn
Tình trạng bảo vệ: Không
Vĩ độ: 22°18'N
Kinh độ: 105°31'E
Diện tích: 2.200 ha
Độ cao: 650-1.159 m so với mặt biển

VCĐH / PVCĐH:

VCĐH Vùng núi đông bắc Trung Quốc

Cảnh quan ưu tiên:

Không

Mô tả chung

VCQT Bản Thị - Xuân Lạc (BTXL) nằm trong tổ hợp rừng Na Hang/Ba Bể ở miền Bắc Việt Nam. Nét đặc trưng địa hình của VCQT này là các dạng castơ đá vôi, rải rác là các thung lũng đất bằng màu mỡ rất phù hợp cho việc canh tác nông nghiệp. Vì lý do trên, thảm thực vật nguyên sinh ở các vùng thung lũng đã hoàn toàn không còn. Tuy nhiên, trên các sườn núi đá vôi dốc, nơi không phù hợp với việc canh tác, vẫn còn nhiều diện tích rừng khép tán tốt¹. Về phía tây, VCQT BTXL tiếp giáp với VCQT Bản Bùng.

Khu hệ chim: Những nét chính

BTXL là điểm duy nhất ở Việt Nam gần đây đã khẳng định sự có mặt của loài Vạc hoa *Gorsachius magnificus*. Ghi nhận này chứng tỏ BTXL cần được đưa vào Vùng Chim Đặc hữu Đông nam Trung Quốc. Tuy nhiên, đến nay chưa có chứng cứ nào chứng tỏ một trong bốn loài chim có vùng phân bố hẹp còn lại được xác định cho VCĐH này (Gà sò ngực trắng *Arborophila gingica*, Gà lôi Cabot *Tragopan caboti*, Gà lôi Elliot *Syrmaticus ellioti* và Đớp ruồi rừng má nâu *Rhinomyias brunneata*) có phân bố tại Việt Nam¹. Ngoài Vạc hoa, VCQT này còn là nơi có nhiều loài có vùng phân bố hạn chế trong một đơn vị địa sinh học chỉ được phát hiện ở rất ít khu vực khác tại Việt Nam như Đuôi cụt nâu *Pitta phayrei*, Chàng choạc đầu đen *Dendrocitta frontalis*, Cỏ cỏ đầu xám *Cochoa purpurea*, Khướu đá hoa *Napothera crispifrons*, và Khướu mỏ dẹt to *Paradoxornis ruficeps*.

Loài	Tiêu chí VCQT	Tình trạng bị đe dọa	VCQT khác	Ghi chú
Vạc hoa <i>Gorsachius magnificus</i>	A1, A2, A4i	EN	0	Trong tháng 4 và 5/2001, đã hai lần quan sát có lẽ là cùng một cá thể đậu trên một cây gỗ cao gần suối tại một vùng castơ đá vôi ¹ .

Loài chỉ phân bố trong một đơn vị địa sinh học: Khu vực này đáp ứng tiêu chí A3 do có 29 loài chỉ phân bố trong Đơn vị Địa Sinh học Rừng á nhiệt đới Trung Quốc - Himalaya (08) và 14 loài chỉ phân bố trong Đơn vị Địa Sinh học Rừng ẩm Nhiệt đới Đông Dương (09). Xem Phụ lục 4 để biết chi tiết.

Các loài khác đang được quan tâm bảo tồn

Loài	Tình trạng	Loài	Tình trạng
[Cu li lớn <i>Nycticebus bengalensis</i>] ¹	DD	[Rùa đầu to <i>Platysternon megacephalum</i>] ¹	EN
[Khỉ vàng <i>Macaca mulatta</i>] ¹	NT	[Rùa đất Spengle <i>Geoemyda spengleri</i>] ¹	EN
[Khỉ mặt đỏ <i>Macaca arctoides</i>] ¹	VU	[Rùa sa nhân <i>Pyxidea mouhotii</i>] ¹	EN
[Voọc đen má trắng <i>Trachypithecus francoisi francoisi</i>] ¹	VU	[Dẻ tùng <i>Amenotaxus argotaenia</i> var. <i>argotaenia</i>] ¹	VU
		[Sơn dương <i>Naemorhedus sumatraensis</i>] ¹	VU

Chi chú: [] = ghi nhận chưa được kiểm chứng.

Các mối đe dọa đối với đa dạng sinh học

Hiện nay, các mối đe dọa chính đối với đa dạng sinh học ở BTXL là phá rừng lấy đất canh tác nông nghiệp, săn bắn, khai thác quá mức lâm sản phi gỗ (LSPG), khai thác gỗ chọn trái phép, và bị cô lập với các vùng rừng gần đó. Phá rừng làm nương rẫy sẽ là mối đe dọa tiềm năng nếu có sự tăng dân số ở vùng đệm. Tuy nhiên, ảnh hưởng tiềm năng này cũng sẽ bị hạn chế nhiều do các địa hình và thổ nhưỡng castơ đá vôi không phù hợp với canh tác nông nghiệp. Mối đe dọa nghiêm trọng hơn chính là sinh cảnh bị xuống cấp do khai thác quá mức gỗ và các LSPG, hiện đang diễn ra ở mức độ tương đối cao do nhu cầu thị trường. Ngoài ra, các quần thể động vật hoang dã trong VCQT cũng đang phải chịu sức ép săn bắn với cường độ lớn, vừa để bổ sung khẩu phần ăn hàng ngày vừa để phục vụ cho thị trường động vật hoang dã. Cuối cùng, việc bị cô lập với cả tổ hợp rừng lớn do các vùng rừng liên kết đang liên tục bị chặt phá cũng đang là một mối đe dọa tiềm năng lên VCQT¹.

Mối đe dọa	Độ nghiêm trọng
Thâm canh nông nghiệp	•
Săn bắn	• • •
Khai thác chọn gỗ / củi	• • •
Khai thác không bền vững LSPG	• •

Các hoạt động bảo tồn

- Hiện chưa có gì.

Kiến nghị

- BTXL cần phải được công nhận và quản lý như một khu bảo tồn thiên nhiên, có thể gộp vào Vườn Quốc gia Ba Bể, hoặc Khu Bảo tồn Thiên nhiên Na Hang hoặc là một khu bảo vệ độc lập.
- Cần có các hoạt động bảo vệ rừng tại BTXL để giảm mức độ phá rừng, săn bắn và khai thác quá mức các lâm sản như hiện nay tại khu vực. Cần đặc biệt lưu ý bảo vệ các sông suối có rừng ven bờ là sinh cảnh quan trọng nhất đối với Vạc hoa.
- Cần có nghiên cứu kỹ hơn để đánh giá đúng hiện trạng và phân bố của Vạc hoa tại khu vực.

Tài liệu tham khảo

1. Le Trong Trai, Eames, J. C., Kuznetsov, A. N., Nguyen Van Sang, Bui Xuan Puong and Monastyrskii, A. L. (2001) *A biodiversity survey of the Dong Phuc, Ban Thi-Xuan Lac and Sinh Long areas, Tuyen Quang and Bac Kan provinces, Vietnam*. Unpublished report to the Vietnam PARC Project, Na Hang/Ba Be Component.

Vạc hoa *Gorsachius magnificus*